

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL
privind executarea proiectului de cercetări științifice
caracterul cercetărilor: aplicative, proiectul pentru Tineri Cercetători
ianuarie 2019 - decembrie 2019

Proiectul (titlul) “Reintegrarea economică și socială a migranților reveniți în Republica Moldova”

Cifrul Proiectului 19.80012.08.11A

Direcția Strategică 08.07. “Patrimoniu național și dezvoltarea societății”

termen de executare: __ decembrie 2019

Rezumatul raportului.

Obiectivul de bază al proiectului constă în analiza procesului de reintegrare economică și socială a migranților reveniți în vederea evidențierii problemelor cu care ei se confruntă și identificării oportunităților de utilizare a capitalului uman și financiar acumulat peste hotare pentru dezvoltarea țării.

Cercetarea realizată prezintă interes important pentru societate prin faptul că reflectă problema reintegrării migranților moldoveni reveniți în țara lor de origine. Atenția primordială a fost adresată principalilor factori care contribuie la reintegrarea acestora în economie, ceea ce privește angajarea în câmpul muncii, inițiativa antreprenorială, utilizarea economiilor acumulate în migrație; adaptarea profesională, precum și la reintegrare în societate: adaptare în viața comunității, gradul satisfacției de viață, acces la medicină/educație. Abordarea aspectelor (instituționale, economice și sociale) și factorilor determinanți în procesul de reintegrare a migranților, precum și evaluarea necesităților și dificultăților cu care se confruntă migranții moldoveni reîntorși de peste hotare a permis determinarea oportunităților și elaborarea recomandărilor de perfecționare a politicilor în domeniul reintegrării migranților. Totodată, importanța cercetării este determinată și de necesitatea diminuării riscurilor parvenite în procesul de reintegrare, precum eventuala reemigrare ca rezultat al eșecului de a se integra în societate și pe piața muncii.

Metodele de cercetare utilizate:

- analiza documentelor de politici, literaturii de specialitate naționale și internaționale;
- analiza datelor statistice;
- interviul sociologic semi-structurat cu migranții reveniți (25 pers.) și experții în domeniu (15 pers.);
- Analiza SWOT.

Grupul țintă: persoanele în vârstă de 18+ ani cu experiență de muncă peste hotare, care au revenit în Republica Moldova în ultimele 36 de luni, dar cu cel puțin 3 luni înainte de desfășurarea interviului;

Instrumentul de cercetare - ghidul de interviu. Eșantioanele au fost eterogene pentru a produce efecte de polarizare și a culege diferențe valorice și de opinie. Fiecare discuție din cadrul interviurilor a fost înregistrată pe bandă audio și apoi transcrisă.

Cercetările efectuate în domeniul reintegrării economice și sociale a migranților reîntorși în Republica Moldova s-au soldat cu următoarele **rezultate principale:**

- evidențierea bunelor practici europene privind politicile de reintegrare a migranților reveniți;

- identificarea problemelor cu care se confruntă migrații reveniți în proces de reintegrare în câmpul muncii/deschiderea afacerii și reintegrare socială;
- analiza inițiativei antreprenoriale a migraților reveniți;
- stabilirea gradului de cunoaștere și de aplicare la programele de reintegrare a migraților reveniți în Republica Moldova;
- evaluarea punctele tari și slabe în proces de reintegrare a migraților reîntorși în Republica Moldova în relație cu oportunitățile și amenințările.
- elaborarea recomandărilor de perfecționare a politicilor în domeniul reintegrării economice și sociale a migraților.

Astfel, în rezultatul cercetării au fost elaborate un set de recomandări pentru perfecționarea unor politici eficiente, bazate pe fapte, care ar stimula revenirea și reintegrarea sustenabilă a migraților atât în plan economic cât și social, ce presupune nu doar absența reemigrării, ci și existența unui impact pozitiv al migraților întorși asupra dezvoltării comunității.

Pentru o reinsertie mai accelerată și stabilă a migraților reveniți în Republica Moldova considerăm că există unele aspecte ce pot fi îmbunătățite, dar și unele pârghii noi care pot fi utilizate în viitor, astfel *recomandarile formulate* sunt următoarele:

- la nivel instituțional (implementarea măsurilor pentru creșterea nivelului de trai în țară ce va facilita întoarcerea migraților moldoveni; acordarea unei atenții mai mari de Guvern a identificării și rezolvării principalelor probleme cu care se confruntă persoanele la reîntoarcere; organizarea discuțiilor privind cele mai bune practici internaționale în domeniul reîntegrării sub forma unor ateliere sau ședințe interinstituționale regulate; monitorizarea periodică și evaluarea eficienței politicilor);
- reintegrarea economică (diversificarea programelor pentru includerea migraților în proiecte de afaceri; măsuri de atragere a persoanelor cu afacerea pe care o gestionează peste hotare; furnizare de instruire diversificate pentru abordarea aspectelor socio-psihologice, bugetare / fiscale, politice și juridice la inițierea și dezvoltarea afacerilor);
- reintegrare social (facilitarea reintegrării copiilor în școală; soluționarea problemei locuințelor; sprijinirea reintegrării nou-veniților de persoanele deja returnate (mentori);
- informație (identificarea noilor surse de informare și îmbunătățirea canalelor de informare existente: aplicații on-line pentru smartphones, folosirea ecranelor în aeroport pentru a disimina informația, crearea de rețele virtuale pentru a conecta comunitățile de migrați și țările de origine etc.).

În general, recomandările sugerate ar putea duce la îmbunătățirea politicilor în domeniu, contribui la atragerea migranților înapoi, facilita o reintegrare mai eficientă și mai durabilă a migranților care se întorc, având un impact pozitiv asupra dezvoltării comunității.

Impactul rezultatelor obținute. Studiul contribuie la consolidarea tematicii cu privire la reintegrarea economică și socială a migranților reveniți în țară. Astfel, rezultatele studiului pot fi folosite atât pentru continuarea cercetărilor în domeniu, cât și pentru perfecționarea politicilor, ceea ce va asigura o reintegrare mai eficientă și sustenabilă a migranților reveniți în țară, și respectiv va avea un impact pozitiv asupra dezvoltării comunității.

Rezultatele obținute vor servi în calitate de suport pentru implementarea ”Strategiei naționale privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017–2021” și “Strategia națională în domeniul migrației și azilului (2011-2021)”. Totodată, cercetarea propusă este în conformitate cu unele acțiuni propuse în „Planul de acțiuni pentru anii 2017-2020 privind (re)integrarea cetățenilor Republicii Moldova reîntorși de peste hotare”: realizarea unui studiu de monitorizare și evaluare a necesităților cetățenilor Republicii Moldova reîntorși de peste hotare; promovarea istoriilor de (re)integrare cu succes a cetățenilor Republicii Moldova reîntorși de peste hotare.

Potențialii beneficiari – Ministerul Economiei și Infrastructurii; Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Biroul Relații cu Diaspora; Biroul Migrație și Azil etc.